

Aankomstfoto Hans Schabus, Europahaven in Rotterdam, 17 juni 2009

Doelloos dobberen voor de kunst

De Maasvlakte in Rotterdam is geen plek waar je kunst verwacht. Hoe kun je als kunstenaar concurreren met de enorme schaal van dit havengebied? Hier varen reusachtige containerschepen de Nieuwe Waterweg in en uit en draaien gigantische windmolens luid suizend hun toeren. Baggerschepen spuiten non-stop fonteinen van blubber omhoog. Zodra je er uit je auto stapt, word je gezandstraald.

In dit futuristische decor liet de Oostenrijkse kunstenaar Hans Schabus (1970) op 17 juni zijn zelf gebouwde Forlorn te water, een piepklein zeilbootje van het type 'Optimist', eigenlijk bedoeld voor kinderen. Schabus was uitgenodigd voor het project *Portscapes*, waarmee het Rotterdamse Havenbedrijf en de Stichting Kunst en Openbare Ruimte (SKOR) de komende jaren aandacht willen vragen voor de aanleg van de Tweede Maasvlakte. Hij dobberde een tijdje rond door de haven, liet een foto van zijn actie maken, en werd daarna weer aan wal gehesen.

Die foto is nu op billboardformaat te zien langs de snelweg N15 en als ansichtkaart verkrijgbaar in het nabijgelegen Futureland, het bezoekerscentrum van Maasvlakte 2. Het is een heroïsch beeld, van een eenzame avonturier die dapper richting de met schoorstenen en hijskranen gevulde horizon zeilt. En het doet onmiddellijk denken aan de laatste foto's van Bas Jan Ader, die andere zeilende kunstenaar van wie sinds juli 1975 nooit meer iets vernomen is.

In Futureland, waar een bescheiden presentatie van Schabus' werk is ingericht, hangen nog een paar van die spectaculaire zeilfoto's. We zien de kunstenaar over de Hudson richting een mistig Manhattan varen. Hij dobbert aan

de voet van de wolkenkrabbers in Frankfurt en vaart door de kanalen van Venetië.

In tegenstelling tot Ader, die daadwerkelijk van plan was de Atlantische Oceaan over te steken, is Schabus niet onderweg. De 'aankomstfoto's' zijn bewijzen van een wereldreis die nooit echt gemaakt is. Zelf ziet Schabus zijn project, dat hij in 2002 startte, als een manier om uit zijn woonplaats Wenen te ontsnappen. „Het is een kunstwerk dat gaat over migratie, over hoop”, zegt hij in een begeleidende video. „Wat drijft mensen om hun geboorteplaats te verlaten op zoek naar iets beters?”

Die doelloosheid kenmerkt veel van Schabus' kunstwerken. Hij groef ooit een gat van vijf meter diep in zijn atelier (*Schacht von Babel*, 2003). Gewoon, omdat hem dat leuk leek. En voor een tentoonstelling in de Weense Secession (*Astronaut*, 2003) metselde hij de ingangen van de galerie dicht, om de bezoekers vervolgens via een tunnel door de kelder naar binnen te leiden.

In Futureland is nu de video *Western* (2002) te zien, waarin Schabus met zijn Forlorn door de riolen van Wenen vaart. Het moet een bizarre reis zijn geweest, door die onderaardse wereld die ooit als decor diende voor Orson Welles' film *The Third Man*. Drollen drijven voorbij, af en toe blijft er een sliert wc-papier hangen aan Schabus' roeispaan. De stank moet er onbeschrijfelijk zijn. En toch heeft het iets romantisch, zo'n reis door de krochten van de stad.

SANDRA SMALLENBURG

T/m 30 sept in Futureland, Europaweg 902, Rotterdam. Di t/m vr 10-17u, zo 11-17u. Inl: portscapes.nl, maasvlakte2.com

